

# Verordening op de uitgangspunten voor het financieel beleid, alsmede voor het financieel beheer en voor de inrichting van de financiële organisatie van de gemeente Den Helder 2008.

## Verordening ex artikel 212 Gemeentewet

### 1. Inleidende bepalingen

#### Artikel 1. Definities

In deze verordening wordt verstaan onder:

a. afdeling:

een organisatorische eenheid binnen de gemeentelijke organisatie met aan het hoofd een integraal afdelingsmanager.

b. administratie:

het systematisch verzamelen, vastleggen, verwerken en verstrekken van informatie ten behoeve van het besturen, het functioneren en het beheersen van (onderdelen van) de organisatie van de gemeente Den Helder en ten behoeve van de verantwoording die daarover moet worden afgelegd.

c. (deel)programma:

een (deel)programma is een samenhangende verzameling van producten, activiteiten en geldmiddelen, die gericht is op het bereiken van vooraf bepaalde maatschappelijke effecten, waaraan idealiter indicatoren gekoppeld kunnen worden.

### 2. Begroting en verantwoording

#### Artikel 2. Programma-indeling

1. De raad stelt bij aanvang van een nieuwe raadsperiode op basis van de door het college aan de programma's toegewezen producten de onderverdeling van de programma's en eventueel deelprogramma's vast.

2. De raad stelt op voorstel van het college per (deel)programma relevante indicatoren vast voor het meten van en het afleggen van verantwoording over de gemeentelijke productie van goederen en diensten en de maatschappelijke effecten van het gemeentelijke beleid.

#### Artikel 3. Inrichting begroting en jaarstukken

1. Bij de begroting worden onder elk van de programma's de lasten en baten weergegeven en bij de jaarstukken worden onder elk van de programma's de gerealiseerde lasten en baten per (deel)programma weergegeven.

2. Bij de uiteenzetting van de financiële positie van de begroting wordt van de nieuwe investeringen per investering het benodigde investeringskrediet weergegeven en wordt van de lopende investeringen het geautoriseerde investeringskrediet en de raming van de uitputting van het krediet in het lopende boekjaar weergegeven.

3. In de jaarrekening wordt van de investeringen de uitputting van de geautoriseerde investeringskredieten en de actuele raming van de totale uitgaven weergegeven.

4. De begroting en de jaarstukken bevatten naast de verplichte paragrafen een paragraaf subsidies met daarin een overzicht van de subsidies.

#### Artikel 3a. Kaders ontwerp-begroting

1. Het college biedt uiterlijk 1 juni voor behandeling in de raad een nota aan met een voorstel voor het beleid en de financiële kaders van de ontwerp-begroting voor het volgende begrotingsjaar en de meerjarenraming. De raad stelt deze nota voor 15 juli vast.

2. In de nota, bedoeld in het eerste lid, worden de bevindingen betrokken uit de rapportages van de begrotingsuitvoering bedoeld in artikel 5 en de jaarstukken.

#### **Artikel 4. Autorisatie begroting en investeringskredieten**

1. De raad autoriseert met het vaststellen van de begroting de lasten en de baten per (deel)programma.
2. Nieuwe investeringen worden bij de begrotingsbehandeling met het vaststellen van de begroting geautoriseerd. Bij de begrotingsbehandeling kan de raad aangeven van welke nieuwe investeringen hij op een later tijdstip een apart voorstel voor autorisatie van het investeringskrediet wil ontvangen.
3. Bij de behandeling van de tussenrapportages in de raad doet het college voorstellen voor wijziging van de geautoriseerde budgetten en investeringskredieten en bijstelling van het beleid.
4. Voor investeringen in de loop van het begrotingsjaar die niet in de begroting zijn opgenomen, legt het college vooraf aan het aangaan van verplichtingen een investeringsvoorstel en een voorstel voor het vaststellen van een investeringskrediet aan de raad voor.

#### **Artikel 5. Tussentijdse rapportage**

1. Het college informeert de raad door middel van tussentijdse rapportages over de realisatie van de begroting van de gemeente over de eerste vier maanden en de eerste acht maanden van het lopende boekjaar.
2. De tussenrapportages worden aan de raad aangeboden op de volgende tijdstippen:
  - a. de viermaands rapportage 1 maand vóór de behandeling van de in artikel 3a bedoelde nota;
  - b. de achtmaands rapportage 1 maand vóór de behandeling van de begroting.
3. De tussenrapportages bevatten een uiteenzetting over de uitvoering en de bijstelling van het beleid en een overzicht van baten en lasten met de bijgestelde raming van:
  - a. de baten en lasten per (deel)programma;
  - b. de algemene dekkingsmiddelen;
  - c. het resultaat voor bestemming volgend uit de onderdelen a en b;
  - d. de (beoogde) toevoegingen en onttrekkingen aan reserves per programma;
  - e. het resultaat na bestemming, volgend uit de onderdelen c en d, alsmede de realisatie en raming van de uitputting van de investeringskredieten.
4. In de tussenrapportages worden afwijkingen op de oorspronkelijke ramingen van de baten en lasten van de (deel)programma's en investeringskredieten in de begroting groter dan € 25.000,- toegelicht.

#### **Artikel 5a. Informatieplicht**

Het college informeert in ieder geval vooraf de raad en neemt pas een besluit, nadat de raad in de gelegenheid is gesteld zijn wensen en bedenkingen ter kennis van het college te brengen voor zover het betreft niet bij begroting vastgestelde afzonderlijke verplichtingen inzake:

- a. aankoop en verkoop van goederen en diensten groter dan € 25.000,-;
- b. het verstrekken van leningen, waarborgen en garanties groter dan € 25.000,-;
- c. het aangaan van meerjarige verplichtingen waarvan de jaarlijkse lasten groter zijn dan € 10.000,-;

### **3. Financieel beleid**

#### **Artikel 6. Waardering en afschrijving vaste activa**

Het college biedt eens in de vier jaar aan de raad een (bijgestelde) nota afschrijvingenbeleid aan. In de nota wordt aangegeven welke investeringen worden afgeschreven en welke afschrijvingsmethoden en -perioden daarbij worden gehanteerd, in overeenstemming met de relevante bepalingen in het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten. De raad stelt de nota vast.

#### **Artikel 6a. Voorziening voor oninbare vorderingen**

1. Voor openstaande vorderingen betreffende:
  - a. onroerende zaakbelasting gebruikers;
  - b. onroerende zaakbelasting eigenaren;
  - c. precariobelasting;
  - d. hondenbelasting;
  - e. parkeerbelasting;
  - f. rioolrechten;
  - g. en afvalstoffenheffing,wordt een voorziening wegens oninbaarheid gevormd ter grootte van het historische percentage van oninbaarheid.
2. Voor de overige vorderingen wordt een voorziening wegens oninbaarheid gevormd op basis van een individuele beoordeling op inbaarheid van de openstaande vorderingen.

### **Artikel 6b. Reserves en voorzieningen**

1. Het college biedt de raad eens in de vier jaar een (bijgestelde) nota reserves en voorzieningen aan. De raad stelt de nota vast. De nota behandelt:
  - a. de vorming en besteding van reserves;
  - b. de vorming en besteding voorzieningen;
  - c. de toerekening en verwerking van rente over de reserves en de voorzieningen.
2. Bij een voorstel voor de instelling van een bestemmingsreserve voor een investeringsvoornemen wordt minimaal aangegeven:
  - a. het specifieke doel van de reserve;
  - b. de voeding van de reserve;
  - c. de maximale hoogte van de reserve;
  - d. en de maximale looptijd.
3. Indien een bestemmingsreserve voor een bestedingsvoornemen binnen de aangegeven maximale looptijd niet heeft geleid tot een besteding, valt de bestemmingsreserve vrij en wordt deze aan de algemene reserve toegevoegd.

### **Artikel 7. Kostprijsberekening**

1. Voor het bepalen van de geraamde kostprijs van goederen, werken en diensten van de gemeente Den Helder wordt een systeem van kostentoe rekening gehanteerd. Bij de kostentoe rekening worden naast de directe kosten alleen die indirecte kosten betrokken, die rechtstreeks samenhangen met de door de gemeente verleende diensten.
2. Bij de indirecte kosten worden betrokken de bijdragen aan en onttrekkingen van voorzieningen voor de noodzakelijke vervanging van de betrokken activa, de kapitaallasten van de in gebruik zijnde activa en voor rioolrechten en afvalstoffenheffing de compensabele BTW.
3. De omslagrente voor de rententoe rekening aan de activa wordt bepaald door het rentetotaal van de uitstaande leningen en de bij begroting vastgestelde gecalculeerde rente over het eigen vermogen en voorzieningen.

### **Artikel 8. Vaststelling hoogte belastingen, rechten, heffingen en prijzen**

1. Het college doet de raad jaarlijks een voorstel voor de hoogte van de gemeentelijke tarieven voor belastingen, rioolrechten, afvalstoffenheffing, parkeren, haven- en kadegelden en leges.
2. Het college biedt eens in de vier jaar en voor het eerst in 2010 de raad een nota aan met de kaders voor de prijzen voor de verhuur en verkoop van onroerende goederen en in het bijzonder de prijzen voor de uitgifte van gronden en erfpachtcanons. De raad stelt de nota vast.
3. Het college biedt eens in de vier jaar en voor het eerst in 2010 de raad een nota aan met de kaders voor de prijzen van gemeentelijke diensten anders dan genoemd in het tweede lid. De raad stelt de nota vast.
4. De besluiten voor het vaststellen van nieuwe prijzen en het wijzigen van prijzen worden ter kennisneming aan de raad aangeboden.
5. Voor het vaststellen van de hoogte van gemeentelijke tarieven, heffingen en prijzen door de raad verstrekt het college aan de raad per verordening de actueel geraamde hoeveelheden per door de gemeente verstrekte dienst, waarover de tarieven, heffingen en prijzen in rekening worden gebracht en per verordening het totaal van de geraamde kosten van de erin genoemde door de gemeente verstrekte diensten.

### **Artikel 9. Financieringsfunctie**

1. Het college zorgt bij het uitoefenen van de financieringsfunctie voor:
  - a. het aantrekken van voldoende financiële middelen en het uitzetten van overtollige gelden om de programma's binnen de door de raad vastgestelde kaders van de begroting uit te voeren;
  - b. het beheersen van de risico's verbonden aan de financieringsfunctie zoals renterisico's, koersrisico's en kredietrisico's;
  - c. het beperken van de kosten van leningen en het bereiken van een voldoende rendement op uitzettingen;
  - d. het beperken van de interne verwerkingskosten en externe kosten bij het beheren van de geldstromen en financiële posities.
2. Het college informeert de raad vooraf indien de wettelijke kasgeldlimiet of de wettelijke rente-risiconorm dreigen te worden overschreden.
3. Bij het uitzetten van middelen, het verstrekken van garanties en het aangaan van financiële participaties uit hoofde van de publieke taak bedingt het college indien mogelijk zekerheden. Het college motiveert in zijn besluit het openbaar belang van dergelijke uitzettingen van middelen, verstrekkingen van garanties en financiële participaties.
4. Het college biedt de raad regels aan ter uitvoering van het gestelde onder het eerste tot en met het derde lid en legt deze regels alsmede de regels voor taken en bevoegdheden, de verantwoordingsrelaties en de bijbehorende informatievoorziening vast in een treasury statuut. De raad stelt het treasury statuut vast.

### 3a. Paragrafen

#### Artikel 9a. Lokale heffingen

1. In de paragraaf lokale heffingen bij de begroting en de jaarstukken neemt het college naast de verplichte onderdelen op grond van het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten in ieder geval op:
  - a. de mate van kostendekkendheid van de rioolrechten en de afvalstoffenheffing;
  - b. de opbrengsten per lokale heffing, het volume en bedrag aan kwijtscheldingen
  - c. de ontwikkeling van de lastendruk voor eenpersoonshuishoudingen, meerpersoonshuishoudingen en bedrijven.
2. Het college biedt de raad eens in de vier jaar en voor het eerst in 2010 een nota lokale heffingen aan.
3. De raad stelt deze nota vast. Deze nota behandelt in ieder geval:
  - a. de samenstelling van het pakket aan gemeentelijke belastingen en heffingen;
  - b. de verdeling van de lastendruk over de verschillende bevolkingsgroepen en belanghebbenden;
  - c. de kostendekkendheid van de heffingen.
4. De nota bedoeld in het tweede lid bevat voorts een overzicht van de verordeningen met de bijbehorende vaststellingsdata waarin tarieven, heffingen en prijzen zijn vastgelegd. Het college draagt er zorg voor dat er een actueel overzicht is van de tarieven, heffingen, prijzen en kosten per verstrekte dienst.

#### Artikel 9b. Weerstandsvermogen

Het college biedt tenminste eens in de vier jaar een (bijgestelde) nota weerstandsvermogen en risicomanagement aan. In de nota wordt ingegaan op het risicomanagement, het opvangen van risico's door verzekeringen, voorzieningen, het weerstandsvermogen of anderszins. De raad stelt de nota vast.

#### Artikel 9c. Onderhoud kapitaalgoederen

1. Bij de begroting en de jaarstukken neemt het college in de paragraaf onderhoud kapitaalgoederen naast de verplichte onderdelen op grond van het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten in ieder geval op:
  - a. de voortgang van het geplande onderhoud;
  - b. de omvang van het achterstallig onderhoud;
2. Het college biedt de raad tenminste eens in de vier jaar en voor het eerst in 2010 een onderhoudsplan openbare ruimte aan. Het plan geeft het kader weer voor het beoogde onderhoudsniveau, de planning van het onderhoud en de kosten van het onderhoud voor het openbaar groen, water, wegen, havenvoorzieningen, kunstwerken en straatmeubilair. De raad stelt het plan vast.
3. Het college biedt de raad tenminste eens in de vier jaar een (bijgesteld) rioleringsplan aan. Het plan geeft het kader weer voor het beoogde onderhoudsniveau, de planning van het onderhoud, de uitbreiding van de riolering en de kosten van het onderhoud en de eventuele uitbreidingen. De raad stelt het plan vast.
4. Het college biedt de raad tenminste eens in de vier jaar en voor het eerst in 2010 een onderhoudsplan gebouwen aan. Het plan bevat voorstellen voor het te plegen onderhoud en de bijbehorende kosten aan de gemeentelijke gebouwen. De raad stelt het plan vast.
5. In de onderhoudsplannen als bedoeld in dit artikel wordt eveneens ingegaan op de normkostensystematiek en het meerjarig budgettair beslag.

#### Artikel 9d. Financiering

1. In de paragraaf financiering bij de begroting en de jaarstukken neemt het college naast de verplichte onderdelen op grond van het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten in ieder geval op:
  - a. de schulden met een looptijd korter dan een jaar en het verschuldigde rentepercentage;
  - b. de schulden met een looptijd langer dan een jaar en het verschuldigde rentepercentage;
  - c. de liquiditeitsplanning en de financieringsbehoefte voor de komende jaren;
  - d. de rentevisie voor de komende jaren.

#### Artikel 9e. Bedrijfsvoering

1. In de paragraaf bedrijfsvoering bij de begroting en de jaarstukken neemt het college naast de verplichte onderdelen op grond van het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten in ieder geval op:
  - a. de omvang, opbouw en ontwikkeling van het personeelsbestand en de loonkosten;
  - b. de kosten van inhuur derden;
  - c. de invulling van taakstellingen;
  - d. de voortgang van de onderzoeken naar de doelmatigheid en doeltreffendheid, bedoeld in artikel 213a Gemeentewet, en de uitputting van de bijbehorende budgetten.
2. Het college biedt de raad ten minste eens in de vier jaar en voor het eerst in 2010 een nota bedrijfsvoering aan. De raad neemt de nota voor kennisgeving aan. In de nota wordt aandacht geschonken aan de relatie tussen het gemeentelijk apparaat en de inwoners van de gemeente.

#### **Artikel 9f. Verbonden partijen**

1. In de paragraaf verbonden partijen bij de begroting en de jaarstukken neemt het college naast de verplichte onderdelen op grond van het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten in ieder geval van elke verbonden partij op:

- a. de naam en vestigingsplaats;
- b. het financieel belang van de gemeente;
- c. de zeggenschap van de gemeente;
- d. het publiek belang dat wordt gediend met de deelname;

2. Het college biedt de raad ten minste eens in de vier jaar een (bijgestelde) nota verbonden partijen aan. De raad stelt de nota vast. In de nota wordt aandacht besteed aan:

- a. de beleidskaders voor (het aangaan van) nieuwe participaties;
- b. het openbaar belang, het eigen vermogen, de solvabiliteit, het financieel resultaat en het financieel belang en zeggenschap van de gemeente;
- c. de taken, bevoegdheden en verantwoordelijkheden van de verbonden partijen;

#### **Artikel 9g. Grondbeleid**

1. In de paragraaf grondbeleid bij de begroting en de jaarstukken neemt het college naast de verplichte onderdelen op grond van het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten in ieder geval op:

- a. de verwerving van gronden;
- b. de te ontwikkelen en in ontwikkeling genomen projecten;
- c. de belangrijkste financiële ontwikkelingen zoals verlies/winstverwachtingen;
- d. de relatie met de programma's van de begroting.

2. Het college biedt de raad ten minste eens in de vier jaar een (bijgestelde) nota grondbeleid aan. De raad stelt de nota vast. In de nota wordt aandacht besteed aan:

- a. de strategische visie van het toekomstig grondbeleid van de gemeente;
- b. te ontwikkelen en in ontwikkeling genomen projecten;
- c. de verwerving en uitgifte van gronden;
- d. de uitgangspunten voor prijsstelling van de verkoop van gronden;
- e. de relatie met de programma's van de begroting.

#### **Artikel 9h. Subsidies**

1. In de paragraaf subsidies bij de begroting en de jaarstukken geeft het college in ieder geval een overzicht van verstrekte subsidies.

2. Het college biedt de raad ten minste eens in de vier jaar en voor het eerst in 2010 een nota verstrekking gemeentelijke subsidies aan. De raad stelt de nota vast. In de nota wordt aandacht besteed aan:

- a. de beleidskaders voor verstrekken van gemeentelijke subsidies;
- b. een overzicht van gesubsidieerde instellingen.

### **4. Financieel beheer en interne controle**

#### **Artikel 10. Administratie**

De administratie is zodanig van opzet en werking, dat zij in ieder geval dienstbaar is voor:

- a. het sturen en het beheersen van activiteiten en processen in de gemeente als geheel en in de afdelingen;
- b. het verstrekken van informatie over ontwikkelingen in de omvang van activa met economisch nut, activa met maatschappelijk nut, voorraden, vorderingen, schulden, contracten, enzovoorts;
- c. het verschaffen van informatie over uitputting van de toegekende budgetten en investeringskredieten en voor het maken van kostencalculaties;
- d. het verschaffen van informatie over indicatoren met betrekking tot de gemeentelijke productie van goederen en diensten en de maatschappelijke effecten van het gemeentelijke beleid;
- e. het afleggen van verantwoording over de rechtmatigheid, de doelmatigheid en de doeltreffendheid van het gevoerde bestuur in relatie tot de gestelde beleidsdoelen, de begroting en relevante wet- en regelgeving;
- f. de controle van de registratie van gegevens als zodanig en van de daaraan ontleende informatie, alsmede voor de controle op de rechtmatigheid, de doelmatigheid en de doeltreffendheid van het gevoerde bestuur in relatie tot de gestelde beleidsdoelen, de begroting en relevante wet- en regelgeving.

#### **Artikel 11. Interne controle**

1. Het college zorgt ten behoeve van het getrouwe beeld van de jaarrekening en de rechtmatigheid van de baten en lasten en de balansmutaties voor de jaarlijkse interne toetsing van de getrouwheid van de informatieverstrekking en de rechtmatigheid van de beheershandelingen. Bij afwijkingen neemt het college maatregelen tot herstel.

2. Het college zorgt voor de systematische controle van de registratie en de ontwikkeling van de bezittingen en het vermogen van de gemeente met dien verstande dat de waardepapieren, de voorraden, de uitstaande leningen, de (debiteuren-)vorderingen, de liquiditeiten, de opgenomen leningen en de (crediteuren-)schulden jaarlijks worden gecontroleerd en registergoederen en bedrijfsmiddelen tenminste eenmaal in de 5 jaar. Bij afwijkingen in de registratie neemt het college maatregelen voor herstel van de tekortkomingen.
3. Het college zorgt voor de interne toetsing van bedrijfsonderdelen op misbruik en oneigenlijk gebruik van de gemeentelijke regelingen.

#### **Artikel 12. Misbruik en oneigenlijk gebruik**

1. Het college zorgt voor en legt vast de regels voor het voorkomen van misbruik en oneigenlijk gebruik van gemeentelijke regelingen en eigendommen.
2. Het college biedt de raad ten minste elke vier jaar een (bijgestelde) nota aan met de uitgangspunten voor het beleid voor de bestrijding van misbruik en oneigenlijk gebruik van de gemeentelijke regelingen en eigendommen.

### **5. Financiële organisatie**

#### **Artikel 13. Financiële organisatie**

1. Het college zorgt voor en legt vast:
  - a. een eenduidige indeling van de gemeentelijke organisatie en een eenduidige toewijzing van de gemeentelijke taken aan de afdelingen;
  - b. een adequate scheiding van taken, functies, bevoegdheden, verantwoordelijkheden, zodat aan de eisen van interne controle wordt voldaan en de betrouwbaarheid van de verstrekte informatie aan beleids- en beheersorganen is gewaarborgd;
  - c. de verlening van mandaten en volmachten voor het aangaan van verplichtingen ten laste van de toegekende budgetten en investeringskredieten;
  - d. de regels voor taken en bevoegdheden, de verantwoordingsrelaties en de bijbehorende informatievoorziening van de financieringsfunctie;
  - e. de te maken afspraken met de afdelingen over de te leveren prestaties, de daarvoor beschikbare middelen en de wijze en frequentie van rapportage over de voortgang van de activiteiten en uitputting van middelen;
  - f. de kostenverdeelsleutels voor het eenduidig toewijzen van de lasten en baten aan de producten van de productraming en de productrealisatie.

#### **Artikel 13a. Inkoop en aanbesteding**

Het college zorgt voor en legt vast de interne regels voor de inkoop en de aanbesteding van goederen, werken en diensten.

#### **Artikel 13b. Subsidieverstrekking en steunverlening**

Het college zorgt voor en legt vast de interne regels voor de steunverlening en de toekenning van subsidies.

### **6. Slotbepalingen**

#### **Artikel 14. Inwerkingtreding**

1. Deze verordening treedt in werking met ingang van 1 januari 2010.
2. Deze verordening treedt in de plaats van de "Financiële verordening gemeente Den Helder" vastgesteld door de raad op 31 januari 2007.

**Artikel 15. Citeertitel**

Deze verordening wordt in de gemeentelijke stukken aangehaald onder de naam “Financiële verordening gemeente Den Helder 2009”.

Aldus vastgesteld in de vergadering van de raad van 31 augustus 2009.

..... , voorzitter

mr.drs. M. Huisman , griffier

CONCEPT 11 mei 2009